

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1870/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.20.415/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A szakszervezeti szövetség indítványozó jogi képviselője (Patakiné dr. Schneider Márta ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz benyújtását megelőző egyedi ügy felperese volt.
- [3] A perbeli ingatlan az I. rendű alperes Magyar Állam (a továbbiakban: I. rendű alperes) és a II. rendű alperes szakszervezet tulajdonában áll. A Vagyont Ideiglenesen Kezelő Szervezet (VIKSZ) igazgatótanácsa 1998-ban egyhangú szavazással javasolta, hogy a perbeli ingatlan meghatározott arányban az indítványozó tulajdonába kerüljön. Az I. rendű alperes nevében eljáró Kincstári Vagyoni Igazgatóság 2000-ben ingyenes használatba adási szerződést kötött az indítványozóval. A perbeli ingatlan 2016. december 21. napjáig termőföldnek minősült, az ingatlan ekkor került ki a „zártkert” művelési ág alól és lett „kivett zártkerti művelés alól kivett terület és vendégház”.
- [4] Az indítványozó keresettel fordult a bírósághoz. Elsődleges kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy a perbeli ingatlan az I. r. alperes javára bejegyzett tulajdoni hányadból meghatározott arányú tulajdonjog az indítványozót illeti meg.
- [5] Másodlagos kereseti kérelmében az indítványozó azt kérte a bíróságtól, hogy kötelezze az I. rendű alperest 10 735 000 forint tőkének, valamint törvényes kamatának megfizetésére elszámolási igény címén, harmadlagos kereseti kérelmében pedig ugyanennek az összegnek jogalap nélküli gazdagodás címén történő megfizetésére.

- [6] A Pesti Központi Kerületi Bíróság 34.P.86.315/2022/4. számú ítéletében (a továbbiakban: elsőfokú ítélet) a keresetet elutasította.
- [7] A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 43.Pf.635.598/2022/6. számú ítéletével (a továbbiakban: másodfokú ítélet) az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [8] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.20.415/2023/2. számú végzésével (a továbbiakban: Felülvizsgálati határozat) az indítványozó felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmét visszautasította.
- [9] 2. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be az Alkotmánybírósághoz – hiánypótlással utóbb kiegészített – alkotmányjogi panaszát, melyben az Alaptörvény I. cikk (4) bekezdésének, XIII. cikk (1) bekezdésének, XV. cikk (4) bekezdésének, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmére történő hivatkozással kérte az első- és másodfokú ítélet, valamint a Felülvizsgálati határozat megsemmisítését.
- [10] Az indítványozó előadta, hogy törvény a szakszervezetektől elvett ingatlanok tulajdonjogát a szakszervezeteknek rendelte visszaadni, arra tekintettel, hogy azok a szakszervezettől jogtalanul elvett ingatlanok voltak. Erre tekintettel az indítványozónak is vissza kellett volna kapnia a perbeli ingatlant. Az indítványozó a perbeli ingatlanon sem tulajdonjogot nem szerzett, sem vagyoni kiegyenlítést nem kapott, holott az ingatlanra a vele együtt jogosított szakszervezetek tulajdonjogot szereztek, ezáltal pedig sérült az indítványozó tulajdonhoz, esélyegyenlőséghez valamint a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga. Az első- és másodfokú ítéletet meghozó bíróság indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta az esélyegyenlőség biztosítását a perbeli ingatlanra tulajdonosként bejegyzett más szakszervezetekkel szemben, holott a perbeli ingatlant a szakszervezetek között felosztandó vagyonnak kellett volna tekinteni. A Kúriának pedig engedélyezni kellett volna a felülvizsgálati kérelem előterjesztését, mivel a Kúria a jogszabályokkal ellentétes joggyakorlatot alakított ki.
- [11] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [12] 3.1. A Felülvizsgálati határozatban a Kúria az indítványozó felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmét a Pp. 410. § (4) bekezdése alapján – a kérelem törvényi feltételeknek való meg nem felelésére tekintettel – visszautasította, tekintettel arra, hogy a kérelem formai szempontból hiányos, érdemben el nem bírálható volt.
- [13] A Felülvizsgálati határozat az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, így alkotmányjogi panasszal támadható, ugyanakkor nem tekinthető az Abtv. 27. §-a alapján az ügy érdemében hozott döntésnek {3112/2023. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [16]}. Ez egyben azt is jelenti, hogy az alkotmányjogi panasz megítélése szempontjából az alapügy érdemében hozott döntésnek a másodfokú ítélet tekinthető.

- [14] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani.
- [15] Az indítványozó jogi képviselője a Felülvizsgálati határozatot 2023. június 28. napján vette át, és e döntéssel összefüggésben alkotmányjogi panaszát a határozat átvételéhez képest határidőben, 2023. augusztus 24. napján terjesztette elő.
- [16] A másodfokú ítéletet az indítványozó 2023. március 1. napján vette át. A 2023. augusztus 24. napján előterjesztett alkotmányjogi panasz így a másodfokú ítélettel szemben elkésett.
- [17] Az Ügyrend 32. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszok esetében a jogorvoslati lehetőségek kimerítésének kötelezettsége nem vonatkozik a felülvizgálatra, mint rendkívüli jogorvoslatra. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz ezért a jogerős döntéssel szemben akkor is benyújtható, ha törvény felülvizsgálati kérelem vagy indítvány benyújtását is lehetővé teszi, de az indítványozó ezzel a lehetőséggel nem él. Ha azonban az indítványozó a felülvizgálat lehetőségét kimeríti, a rendkívüli jogorvoslati eljárásban hozott döntés tartalma az Alkotmánybíróság eljárására is kihat. Ha a felülvizsgálati indítvány érdemi elbírálásra alkalmas, és azt a Kúria érdemben vizsgálja, az Alkotmánybíróság a felülvizsgálati eljárásban hozott döntést a jogerős döntésre is kiterjedően vizsgálhatja. Abban az esetben azonban, ha a Kúria azt állapítja meg, hogy a felülvizsgálati eljárás lefolytatására nincs lehetőség, az Alkotmánybíróság a Kúriának ezen nem érdemi döntésén keresztül az ügy érdemében hozott jogerős döntést csak két esetben vizsgálhatja akkor, ha az alkotmányjogi panasz az ügy érdemében hozott jogerős döntéssel szemben az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn túl kerül előterjesztésre. Egyrészt akkor, ha az indítványozó a jogerős döntést a felülvizsgálattal egyidejűleg, az Abtv. szerinti határidőben alkotmányjogi panasszal is megtámadta, másrészt pedig akkor, ha a Kúria az alkotmányjogi panaszban sérelmezett, nem érdemi döntését mérlegelési jogkörben hozta meg, amely mérlegelés eredményére az indítványozónak bizonyosan nincs ráhatása (lásd az Ügyrend 32. § (4) bekezdését, valamint 3068/2023. (II. 16.) AB végzés, Indokolás [13]; 3333/2022. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]).
- [18] Jelen ügyben ezen esetek egyike sem áll fenn: az indítványozó alkotmányjogi panasz a másodfokú ítélettel szemben elkésett, az indítványozó a jogerős döntést határidőben nem támadta meg alkotmányjogi panasszal, a Kúria pedig a felülvizsgálati kérelmet formai okból, a Pp. 410. § (4) bekezdése szerinti felülvizgálat engedélyezése iránti kérelem törvényi feltételeknek való meg nem felelése miatt utasította vissza.
- [19] Mindezek miatt a másodfokú ítéletet (és ezáltal az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy érdemével kapcsolatos indítványozói hivatkozásokat) az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatta. Az Alkotmánybíróság ezért a továbbiakban az alkotmányjogi panasz

befogadhatósága feltételeit kizárólag a Felülvizsgálati határozat tekintetében értékelte.

[20] 3.2. Az indítványozó jogi képviselővel jár el, a jogi képviselő a meghatalmazását csatolta. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát.

[21]

3.3. Az alkotmányjogi panasz azonban nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek, ugyanis a Felülvizsgálati határozat vonatkozásában az indítványozó az alapindítványában egyáltalán nem adott elő érvelést, az indítvány-kiegészítésében pedig nem adott elő alkotmányjogilag értékelhető érvelést. Az indítvány-kiegészítés mindössze azzal indokolja a Felülvizsgálati határozat alaptörvény-ellenességét, hogy „a Kúriának [...] engedélyezni kellett volna a felülvizsgálati kérelem előterjesztését, mert éppen a Kúria alakított ki a fent hivatkozott jogszabályokkal ellentétes joggyakorlatot”; illetve „A Kúria [...] nem tett eleget azon kötelezettségének, hogy a joggyakorlatot egységesítse és nem ismerte fel, hogy saját korábbi határozatai felülvizsgálatra szorulnak.”

[22] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint annak megítélése, hogy a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálásának előfeltételei fennállnak-e vagy sem, illetőleg a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálásra alkalmas-e vagy sem, alapvetően nem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó alkotmányossági, hanem az Alkotmánybíróság hatáskörén kívül eső szakjogi-törvényértelmezési kérdés {lásd például: 3068/2023. (II. 16.) AB végzés, Indokolás [21]; 3333/2022. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [24]}.

[23] A kúriai joggyakorlat más döntésektől való eltérésének állítása sem alkotmányjogi, hanem az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésének megfelelően a Kúria hatáskörébe tartozó jogegységi kérdésnek tekinthető.

[24] Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az indítvány nem felel meg a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek, mivel – az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint – az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásának akadálya {lásd többek között: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]}.

[25] 4. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés d) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. március 26.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett